

Innst. 157 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:38 S (2009–2010)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Knut Arild Hareide og Kjell Ingolf Ropstad om å sikre at Telenors deleide selskap Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda

Til Stortinget

Sammendrag

Skatteparadiser tilbyr hemmelighold, fiktivt bosted og nullskatt for å tiltrekke seg kapital og inntekter som egentlig skulle vært beskattet i andre land. Skatteparadiser gir generelt mindre gjennomsiktighet og åpenhet i næringslivet, og skaper muligheter for korrupsjon og hvitvasking av penger.

Finanskrisen har vist at mange finansinstitusjoner hadde forpliktelser som ikke var bokført i regnskapene, fordi forpliktelsene var registrert i skatteparadis skjermet for innsyn. Skatteparadisenes hemmelighold gjør at de ulike investorene får ulik informasjon. Dette er en kilde til markedssvikt. En viktig lærdom fra finanskrisen er derfor at ansvarlige myndigheter i ulike land må gå sammen om å bekjempe skatteparadiser for å oppnå en bedre regulering av internasjonale finansmarkeder.

Forslagsstillerne viser til at disse momentene var sentrale i rapporten fra det regjeringsoppnevnte Kapitalfluktutvalget, som ble lagt frem i juni 2009. Regjeringen har, både i forbindelse med fremleggelsen av rapporten og i andre sammenhenger, understreket at norske myndigheter støtter utvalgets konklusjoner og sagt at Norge skal «gå foran» i dette spørsmålet.

Forslagsstillerne viser til at det kort tid etter fremleggelsen av Kapitalfluktutvalgets rapport og etableringen av de nye retningslinjene for Statens pensjonfond utland, ble klart at Telenor, hvor staten gjennom Nærings- og handelsdepartementet har 54 pst. av aksjene, hadde inngått en avtale med den russiske Alfgruppen om at selskapet Vimpelcom skulle etablere seg i Nederland og skatteparadiset Bermuda i løpet av 2010. Telenors offisielle begrunnelse for etableringen i disse landene var at det var viktig at selskapet ble etablert på en «nøytral juridisk plattform».

Forslagsstillerne mener at det er liten sammenheng mellom regjeringens gode intensjoner om å bekjempe skatteparadiser, et mål det er bred politisk enighet om, og regjeringens aktive støtte til at det statlig eide Telenor etablerer et selskap i et skatteparadis.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber Regjeringen, gjennom sin innflytelse i Telenors styrende organer, sikre at Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og leiaren Terje Aasland, frå Framstegspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, frå Høgre, Svein Flåtten, Frank Bakke Jensen og Elisabeth Røbekk Nørve, frå Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, frå Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til framlegg om at «Stortin-

get ber Regjeringen, gjennom sin innflytelse i Telenors styrende organer, sikre at Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset i Bermuda», og til svarbrev av 25. januar 2010 frå nærings- og handelsminister Trond Giske (lagt ved innstillinga).

Komiteen har fått opplyst at det nye selskapet vil vera registrert på Bermuda basert på amerikansk lovgiving og underlagt New York jurisdiksjon samt notert på New York-børsen, og ha hovudkontor i Nederland. Komiteen er vidare kjend med at Noreg våren 2009 undertekna ein innsynsavtale med Bermuda, som styrkar transparensen og med det svekkar moglegheita for å skjule verksemd der.

Komiteen syner til at staten sin eigarskapspolitikk er fastlagt i St.meld. nr. 13 (2006–2007) Et aktivt og langsiktig eierskap, og konstaterer at den forretningsmessige forvaltninga av selskapet ligg til selskapet sitt styre og leiing, og at selskapet har handla innanfor dei fullmakter som følgjer av aksje-lova sine avgjerder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til brev av 25. januar 2010 fra nærings- og handelsminister Trond Giske til næringskomiteen, hvor statsråden understreker at «den forretningsmessige forvaltningen av selskapet tilligger selskapets styre og ledelse etter aksjelovgivningen og at Stortinget, under flere regjeringer, har gitt sin tilslutning til at statens eierskap skal forvaltes i henhold til lovens rolledeling». Disse medlemmer registrerer med glede at statsråd Giske, regjeringen Stoltenbergs fjerde næringsminister på like mange år, med dette ser ut til å gi uttrykk for at regjeringen i tiden fremover legger opp til ryddighet og profesjonalitet i håndteringen av statens eierskap. Dette er av særlig stor betydning, da regjeringen Stoltenbergs håndtering av slike saker så langt har vært preget av et høyt konfliktnivå og tilfeldig behandling av enkeltsaker.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslaget om å sikre at Telenors deleide selskap Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda, jf. Dokument 8:38 S (2009–2010). Dette medlem viser til at selskapet nå er registrert på Bermuda, noe dette medlem er kritisk til.

Dette medlem vil understreke at det er viktig at regjeringen går foran med et godt eksempel når det gjelder å bekjempe skatteparadiser. Skatteparadiser tilbyr hemmelighold, fiktivt bosted og nullskatt for å tiltrekke seg kapital og inntekter som egentlig skulle vært beskattet i andre land. Skatteparadiser gir generelt mindre gjennomsiktighet og åpenhet i næringslivet, og de skaper muligheter for korrupsjon og hvitvasking av penger.

Dette medlem vil peke på at skatteparadisenes hemmelighold gjør at de ulike investorene får ulik informasjon, noe som bidrar til markedssvikt. Dette medlem vil understreke at en viktig lærdom fra finanskrisen er at ansvarlige myndigheter i ulike land må gå sammen om å bekjempe skatteparadiser, for å oppnå en bedre regulering av internasjonale finansmarkeder. Dette medlem viser til at disse momentene var sentrale i rapporten fra det regjeringsoppnevnte Kapitalfluktutvalget, NOU 2009:19.

Dette medlem viser til Økokrims høringsuttalelse til Kapitalfluktutvalget der betydningen av konsistent og aktiv bekjempelse av skatteparadiser understrekes:

«ØKOKRIM vil framheve betydningen av konsistens i synet på skatteparadisene, slik at vi ikke benytter skatteparadisenes strukturer når det passer, samtidig som vi er opptatt av å bekjempe skadevirkningene av de samme strukturene.»

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen aktivt bidra til at heleide og deleide statlige selskaper ikke etablerer seg i skatteparadiser.»

Komiteen har ingen ytterligere merknader.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Stortinget ber regjeringen aktivt bidra til at heleide og deleide statlige selskaper ikke etablerer seg i skatteparadiser.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å fatte følgende

v e d t a k :

Dokument 8:38 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Ander-

sen Eide, Knut Arild Hareide og Kjell Ingolf Ropstad om å sikre at Telenors deleide selskap Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 18. februar 2010

Terje Aasland
leder

Ingrid Heggø
ordfører

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 25. januar 2010

Representantforslag 38S (2009-2010)

Det vises til næringskomiteens brev av 12. januar 2010 vedrørende representantforslaget om at regjeringen må sikre at selskapet VimpelCom Ltd. ikke etablerer seg på Bermuda. Det er fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, gjennom sin innflytelse i Telenors styrende organer, sikre at Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda."

Telenor ASA annonserte 5. oktober 2009 at det var inngått avtale mellom Telenor og de russiske medeierne Altime (Alfa-gruppens telekomselskap), om å slå sammen mobilselskapene VimpelCom (Russland) og Kyivstar (Ukraina) til et nytt selskap, VimpelCom Ltd. Det har over flere år vært konflikter og rettssaker mellom Telenor og russiske Altime knyttet til eierstyringen og videre utvikling av Kyivstar og Vimpelcom. Avtalen innebærer en mulighet for å løse konfliktene mellom Telenor og Alfa.

Det nye selskapet vil være registrert på Bermuda basert på amerikansk lovgivning, børsnotert på New York-børsen og ha hovedkontor i Nederland. Skattemessig vil det nye selskapet sokne til Nederland. Det vises i denne forbindelse til at Norge våren 2009 undertegnet en innsynsavtale med Bermuda, som styrker transparensen og med det svekker mulighetene for å skjule virksomhet der.

Registrering på Bermuda er knyttet til den samlede løsningen som partene har kommet fram til. Etableringen på Bermuda er videre, etter det selskapet har opplyst i samtaler med departementet, ikke gjort av skattemessige grunner, men for å sikre en mulighet for å få selskapet registrert i en nøytral og velutviklet jurisdiksjon. Registreringen på Bermuda åpner opp for dette ved at selskapet har kunnet registrere seg der, under New York jurisdiksjon samt med notering på New York-børsen. Det nye selskapet VimpelCom Ltd. vil med dette være underlagt de strenge informasjonsreglene som gjelder etter amerikansk lovgivning. Selskapet vil betale skatt på normal måte der virksomheten skjer, for eksempel i Russland og Ukraina. Skattespørsmål knyttet til utbytte mv. vil bli håndtert etter nederlandske regler.

Jeg vil videre understreke at den forretningsmessige forvaltningen av selskapet tilligger selskapets styre og ledelse etter aksjelovgivningen og at Stortinget, under flere regjeringer, har gitt sin tilslutning til at statens eierskap skal forvaltes i henhold til lovens rolledeling.

På denne bakgrunn ser jeg det ikke som aktuelt at staten overprøver beslutninger som selskapet har gjort innenfor de fullmakter som følger av aksjelovens bestemmelser.